Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши.
20 СЕНТЯБРЬ 1973 й.
ПАЙШАНБА
№ 221 (2205).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СОФИЯ. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузини ва Георгий Димитров орденини 18 сентябрда тантанали вазиятда топшириш маросими бўлди. Суратда: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков ўртоқ Л. И. Брежневни юксак мукофот билан табрикламоқда.

ТАСС махсус мухбири В. Мусаэльяннинг телефотоси.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК МИТИНГИ

«Универсиада» залида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамони Л. И. Брежневнинг БХРга дўстона визитига бағишлаб София меҳнаткашларининг кўпминг кишилик митинги бўлиб ўтди. Минбарда Л. И. Брежнев.

ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

СОФИЯ, 19 сентябрь. (ТАСС). Болгария пойтахти икки кундан бери катта шодиёна воқеа — бу ерга дўстона визит билан келган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни кутиб олиш билан яшамоқда.

София меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари — Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони Л. И. Брежневнинг БХРга қилган дўстона визитига бағишланган кўпминг кишилик митинги бугунги куннинг марказий воқеаси бўлди.

Жуда катта «Универсиада» зали меҳнат коллективларининг энг яхши вакиллари билан, заводлар, фабрикалар, қишлоқ хўжалик корхоналарининг илғорлари, муассасалар, идораларнинг раҳбарлари, болгар халқининг озодлиги ва мустақиллиги учун қаҳрамонона кураш ветеранлари, фан, маданият, санъат арбоблари, Болгария Халқ Армиясининг генераллари ва офицерлари, жамоатчилик, ёшлар ташкилотларининг вакиллари билан лиқ тўлди. Зал СССР ва БХРнинг давлат байроқлари, В. И. Ленин ва Г. Димитров портретлари билан безатилган.

Митинг қатнашчилари президиумга чиқиб келган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари — Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони ўртоқ Л. И. Брежневни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков, Болгария деҳқончилик халқ иттифоқининг секретари, Ватан Фронти Миллий Кенгашининг Раиси, БХР Давлат Кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари Г. Трайков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Ж. Живков, И. Михайлов, И. Попов, П. Кубадинский, Т. Цолов, Ц. Драгойчева ҳамда БХР партияси ва давлатининг бошқа арбоблари у билан бирга президиумдан ўрин олишди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келган КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, шунингдек КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский ва КПСС Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев президиумга чиқишади.

Қарсаклар узоқ вақт тинмайди. Зал аҳли «Москва билан абадул-абад биргамиз!», «Ўртоқ Брежневга салом!», «КПСС Марказий Комитетига шон-шарафлар!», Шон-шарафлар, шон-шарафлар, шон-шарафлар!» деган сўзларни хитоб қилади. Минглаб кишилар ўринларидан туриб Леонид Ильични табриклашади, унга ўзларининг меҳру-муҳаббат, ҳурмат, миннатдорчиликларини изҳор қилишади.

СССРнинг ва БХРнинг давлат гимнлари янграйди. Шундан сўнг оркестр «Интернационал»ни ижро этади.

Яна олқишлар авж олади. Ўртоқ Л. И. Брежневни табрикловчи, Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги, КПСС билан БКП ўртасидаги, совет халқи билан болгар халқи ўртасидаги мангу бузилмас дўстликни шарафловчи хитоб сўзлари қайта-қайта янграйди.

БКП София шаҳар комитетининг биринчи секретари, БКП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси ўртоқ Г. Йорданов митингни очади.

Шундан сўнг Кремиков металлургия комбинатининг ишчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Н. Баевга сўз берилади.

Ундан кейин «Средец» аграр-саноат комплексининг ходими ўртоқ К. Христова сўзлайди.

Болгария Фанлар академиясининг президенти А. Балевский ўртоқ Л. И. Брежневга самимий сўзлар айтади.

Карл Маркс номли олий экономика институтининг студенти Г. Гаврилова Болгария ёшлари номидан ўртоқ Л. И. Брежневни табриклади.

Ўртоқ Т. Живков минбарга чиқади.

Митинг қатнашчилари ўринларидан турадилар, қарсаклар янграйди, зал аҳли баравария «БКП—КПСС!» деган сўзларни такрор-такрор хитоб қилади.

Т. Живков нутқи қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Митинг қатнашчилари унинг охирги сўзларини ўринларидан туриб тинглашади. Гулдурос «Ура!» овозлари янграйди. Т. Живков Леонид Ильични қучоқлаб ўпади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилганида қарсаклар ва табрик хитоблари қудратли олқишларга айланади.

Софиядаги митинг икки қардош халқ, қардош партия, социалистик давлатларимиз дўстлигининг қудратли намойиши бўлди.

Ўртоқ Т. ЖИВКОВ нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев!

Совет Иттифоқидан келган қадрли ўртоқлар ва биродарлар!

София шаҳрининг граждanlари!

Азиз ватандошлар!

Энг азиз, чинакам қадрдон меҳмонимиз — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, халқимизнинг қалин дўсти, жанговар ўртоғимиз ва оғамиз Леонид Ильич Брежнев тағин бизга ташриф буюрди.

Биз, болгарлар учун руслар билан ва совет кишилари билан учрашувлар шахсий ва ижтимоий ҳаётимизда ҳамиша бизга жуда кўп нарса берадиган, ҳаяжонли ҳис-туйғулар билан тўлиб-тошган қимматбаҳо дақиқалар бўлиб келди. Бизни чуқур қардошлик ва биродарлик бирлаштириб турибди, бизни меҳр-муҳаббат бирлаштириб турибди. Бу меҳр-муҳаббат вужудимизга она сути билан сингиб кетган. Биз уни авлоддан-авлодга ўтадиган қон сингари, онамиз Болгариянинг буюк фарзандларига муқаддас мерос сингари авлоддан-авлодга бериб келмоқдамиз. Миллий қуллик ҳукм сурган даҳшатли асрларда шундай бўлиб келди. Фашизмга ва капитализмга қарши курашнинг мушкул йилларида шундай бўлиб келди. Бугун ҳам шундайдир, эртага ҳам, мамлакатларимиз ва халқларимизнинг коммунистик келажагида ҳам шундай бўлаверади.

Қадрли ўртоқ Брежнев, Сиз билан тағин учрашиш, дўстлигимизни ва ҳамкорлигимизни янада ривожлантиришни, халқаро муносабатларнинг проблемаларини биргаликда муҳокама қилиш, Сиз, чинакам талантли коммунистик раҳбар ва давлат арбоби билан, Сиз, юксак истеъдодли сиймо билан суҳбатлашиш чинакам бахтдир. Ахир, Сиз улуғвор ва қудратли мамлакатнинг, партия билан халқнинг намояндасисиз, улар Сизни тарбиялаб, камолга етказишди. Сиз уларнинг намояндасисиз ва уларга раҳбарлик қилмоқдасиз. Сиз улкан шахсий ҳаёт йўлини босиб ўтдингиз ва социализм ҳамда коммунизм қурилишининг, ҳозирги замон революцион жараёнининг туб масалаларини ҳал этишда бой тажриба орттирдингиз.

Лекин Сиз билан бу галги учрашувнинг битта муҳим хусусияти бор: бу хусусият айни шу учрашувни катта воқеага, биз учун байрам бўлган воқеага айлантиради. Сизга социалистик давлатимизнинг энг юксак унвони — Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамони унвони берилиши болгариялик ҳар бир кишининг юрагини тўлқинлантирадиган бу учрашувга сабаб бўлди.

Қадрли Леонид Ильич, Сизни тағин бир марта чин кўнглимдан, қизғин, биродарларча табриклашга ҳамда Сизнинг мукофотланишингизни коммунистлар, бирлашган деҳқонлар, комсомоллар ва партиясизлар, фашизмга ва капитализмга қарши курашнинг қийин, лекин шонли йўлини чексиз садоқат билан босиб ўтган кекса революцион гвардия қаҳрамонлари, социалистик жамиятни илҳом билан барпо этаётган ўрта ва ёш авлод, бутун болгар халқи қувонч билан ва ғоят мамнун бўлиб кутиб олганлигини изҳор этишга рухсат бергайсиз. Шу кунларда мамлакатнинг ҳамма томонларидан — заводлардан ва кооператив далаларидан, илмий ва маданий муассасалардан, ҳарбий бўлинмалар ва ўқув юртларидан, комсомол ташкилотлари ва пионер отрядларидан минг-минглаб телеграммалар тўхтовсиз келиб турибди. Бу телеграммаларда халқнинг Сизга ва Сизнинг ишингизга самимий, чуқур меҳр-муҳаббати изҳор этилган.

Бизнинг қаҳрамон, эрксевар халқимиз улуғ Совет халқининг, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг ажойиб фарзанди ва раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, жўшқин XX асрнинг йирик сиёсий арбобларидан бири, Сиз Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвонини юксак шараф деб миннатдорчилик билан қабул қилганлигингиз учун чин кўнгилдан шодланмоқда ва фахрланмоқда.

Болгария пролетариати ва Димитр Благоев асослаган болгар революцион марксчиларининг партияси ўзининг курашини ва Болгарияда ўзининг синфий мақсадларга эришувини ҳамда ўзининг тарихий вазифасини рўёбга чиқаришини ҳамиша рус пролетариати билан, жаҳонда биринчи ғолиб социалистик революция ва социалистик давлат билан чамбарчас боғлаб келди.

Буюк Георгий Димитров васият қилганидек, болгар—совет дўстлигини кўз қорачиғидай асраш биз, болгарлар учун кўпдан буён муқаддас қасам, ҳар бир тирик мавжудотга офтоб билан ҳаво қанчалик зарур бўлса, шунчалик ҳаётий зарур нарса бўлиб қолди.

(Охири иккинчи бетда).

Тонгги газеталарда

◆ Дўстона визит билан Болгарияга келган КПСС Марказий Комитети Бош секретари — Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамони ўрток Л. И. Брежнев шарафига Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети 19 сентябрда катта қабул маросими ўтказди. Қабул маросими ғоят самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

◆ СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин СССРга келган Япония либерал-демократик партияси ташқи сиёсий комитети раиси Токуяса Фукудани унинг илтимосига кўра 19 сентябрда қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

◆ Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Пиза федерациясининг секретари Жузеппе де Феличе бошчилигидаги Италия Коммунистик партияси 19 сентябрда Тошкентга келди. Делегация КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. Ф. ГАВРИЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Александр Фадеевич Гаврилов Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1973 йил 19 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Тодор Живков!

Азиз ўртоқ Станко Тодоров!

Болгариялик азиз дўстлар ва биродарлар!

Сиз билан бирга бўлиш, учрашувлар ҳароратини, қардошлик ҳисларингизнинг самимийлигини ва сидқидиллигини ҳис этиш кишини ғоят хурсанд қилади. Бизни нақадар кучли дўстлик алоқалари боғлаб турганлигини, болгар—совет дўстлиги нақадар мусаффо ва чуқур эканлигини, партияларимиз ва халқларимиз учун бу дўстликнинг аҳамияти нақадар катта эканлигини мана шундай дақиқаларда айниқса ёрқин англайсан киши! (Гулдурос қарсаклар).

Бу ерда сўзга чиққан ўртоқларнинг ҳаммасига совет коммунистлари партиясини, мамлакатимизни, совет кишиларини ҳурматлаб айтган меҳр-муҳаббат сўзлари учун чин кўнгилдан ташаккур билдираман. Ҳар бир совет коммунисти, бизнинг ҳар бир совет кишимиз ҳам Сиз, болгариялик ака-укалари ва опа-сингилларини мана шундай меҳр-муҳаббат билан ҳурматламоқдалар, садоқатга садоқат билан, дўстликка дўстлик билан жавоб қайтармоқдалар! (Гулдурос давомли қарсаклар).

Ўртоқ Живковга, мана шу минбарда сўзга чиққан бошқа нотиқларга ва Сиз, азиз дўстларимнинг ҳаммасига менга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони фахрий унвони берилганлиги муносабати билан айтган эзгу сўзларингиз ва изҳор қилган жўшқин ҳис-туйғуларингиз учун ҳам ўзимнинг самимий миннатдорчилигимни билдирмасдан ўтолмайман. (Давомли қарсаклар). Келадига ҳам айтиб ўтганимдек, мен кўрсатилган бу юксак шарафни ленинчи партиямизнинг, партиямиз Марказий Комитетининг ялпи тинчликни мустаҳкамлашга, қардош социалистик мамлакатларнинг буюк дўстлигини мустаҳкамлашга ҳамиша қаратилган сиёсатига кўрсатилган шараф деб биламан. Сиз ўртоқларни ишонтириб айтаманки, умримнинг охирги кунларигача мана шу олижаноб идеалларга содиқ бўлиб қоламан, сизларнинг катта ишончингизни иш билан оқлашга ҳаракат қиламан. (Гулдурос давомли қарсаклар).

Ҳурматли дўстлар!

Мана шу мўътабар минбарда туриб Сизларни ажойиб шаҳрингиз, пойтахтингиз Софиянинг бутун аҳолисини, социалистик Болгариянинг барча гражданларини қизғин табрикламоқчиман, ҳар бир болгар оиласига бахт ва фаровонлик тиламоқчиман. Шунингдек, мен кеви келганидан фойдаланиб, мени Стара-Загора ва Варна шаҳарларининг фахрий граждани бўлиш шарафига муяссар қилган мана шу шаҳарларнинг аҳолисига энг яхши истакларимни билдиришни ҳам ўзим учун қувончли бурч деб биламан. (Қарсаклар).

Шуни айтмоқчиманки, мамлакатингиз учун зўр аҳамиятли бўлган ҳозирги революцион сентябрнинг ўзида дўстона визит билан Софияга келиш тўғрисида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ва шахсан ўртоқ Т. Живковнинг таклифини алоҳида мамнуният билан қабул қилдим. Бундан бир неча кун муқаддам Сизлар халқ ҳокимияти ўрнатилганлигининг навбатдаги йиллик байрамини нишонладингиз, яна бир неча кундан кейин эса 1923 йилда фашизмга қарши кўтарилган қўзғолонга ярим аср тўлади. Бу шонли санани Сизлар билан бирга бизнинг партиямиз ва совет халқи, бутун дунёнинг коммунистлари ва революционерлари тантанали нишонлайдилар. (Қарсаклар).

Сентябрь қўзғолони фашизм билан биринчи кескин тўқнашув бўлди. Димитр Благоев, Василь Коларов ҳамда марксизм-ленинизмнинг энг кўзга кўринган назариётчиларидан ва халқаро коммунистик ҳаракат арбобларидан бири, болгар халқининг улуғ фарзанди Георгий Димитров сингари, атоқли арбоблар тарбиялаган ва синфий жангларга олиб борган революцион партия сентябрь қўзғолонига бошчилик қилди. (Давомли қарсаклар).

1923 йилнинг сентябри 1944 йилнинг зафарли сентябри билан энг бевосита, энг тўғри йўл орқали боғланган. 1917 йилнинг октябридан сўнг инсониятнинг бутун тажрибаси каби болгар революциясининг тажрибаси ҳам тарих қонунларининг енгиб бўлмаслигини, социализмнинг ғалабаси муқаррар эканлигини кўрсатиб турибди. (Қарсаклар).

1923 йил сентябри қаҳрамонларининг ишларини давом эттирган ҳамда ўз ватанининг эркин ва яшнаб турган мамлакат бўлишини, ўз халқининг зўр ва бахтиёр бўлишини орзу қилган болгарларнинг асрий умидини рўёбга чиқарган кишиларни биз азиз дўстлар Сиз билан бирга шарафламоқдамиз. Социализм туфайли Коммунистик партиянинг раҳбарлиги туфайли, коммунистларнинг болгар деҳқонлари халқ иттифоқи билан мустаҳкам ҳамкорлигида ўз ифодасини топган ишчилар билан деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи туфайли, қардош социалистик давлатлар билан бирлик ва жипслик туфайли ҳозирги кунда Болгария мана шундай озод ва гуллаб-яшнаётган мамлакат бўлиб қолди. (Қарсаклар).

Болгарлар диёрида чинакам революцион тўнтариш бўлди. Бу тўнтариш мамлакатнинг бутун ҳаётига жуда катта бунёдкорлик таъсири ўтказди. Сиз қилган ишларнинг ҳаммасини айтган билан адо қилиб бўлмаса керак. Ҳамма соҳада — саноатда, қишлоқ хўжалигида, ижтимоий муносабатларда, маданиятда, одамларнинг меҳнат ва турмуш шароитида, онгида тўнтариш қилинди. Болгар халқининг маънавий бойликларини сақлаб қолган ва ниҳоят даражада кўпайтирган тўнтариш содир бўлди. Бу тўнтариш ривожланган социализм сари, коммунизм сари дадил ва тез олға бориш учун мустаҳкам негиз яратиб берди. (Қарсаклар).

Биз, совет коммунистлари қардош болгар халқининг муваффақиятлари билан фахрланамиз ва ажойиб Ватанини янада ривожлантириш ва яшнатиш учун олиб бораётган курашига янги муваффақиятлар тилаймиз! (Давомли қарсаклар).

Халқ оммасининг қувончини қозонган ва ундан мадад олиб турган қардош коммунистлар партиясининг ўзи болгар халқининг тақдирида қолоқликдан тараққиёт томон тарихий бурилишни таъминлаганлиги, уни янгидан-янги юксакликлар сари дадил олиб бораётганлиги билан фахрланамиз!

Мана шу йилларнинг ҳаммасида Сизлар билан бирга борганлигимиз, Болгариянинг ажойиб муваффақиятларига мамлакатларимизнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги ҳам ўз ҳиссасини қўшганлиги билан фахрланамиз. [illegible]

Болгарлар диёрида халқларимизнинг асрий дўстлигини, ҳеч қачон ва ҳеч бир доғ тушмаган дўстликни ифодаловчи кўпгина ёдгорликлар ўрнатилган. Ҳар бир болгарнинг ва ҳар бир совет кишисининг қалби учун азиз бўлган шу ёдгорликлар билан бир қаторда болгар — совет дўстлигининг замонавий тимсоли бўлган, икки социалистик давлат қардошларча ҳамкорлигининг самаралари бўлган ёдгорликлар — янги заводлар, фабрикалар, электр станцияларнинг корпуслари, электр линиялари ва бошқа кўпгина корхоналар осмондек баланд бўлиб кўтарилиб турибди.

Болгария ёш саноатининг негизини ташкил этган 180 та йирик корхоналар ва объектлар қурилганлиги совет — болгар ҳамкорлигининг реал меваси бўлиб қолди. Шу беш йилликда уларга яна 150 та корхона ва объект қўшилади. Бултурги йилдан бошлаб Болгария Халқ Республикасининг энергетика системаси Совет Иттифоқининг энергетика системаси билан туташтирилди. Ҳозир қурилаётган газ қувури орқали тез орада Болгария мамлакатимиздан газ оладиган бўлиб қолади. Минглаб болгар ишчилари ва мутахассислари совет ерида Болгария халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга маҳсулот бераётган корхоналарда ўзларининг совет қардошлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар. Болгария саноатининг буюмлари ва Болгария қишлоқ хўжалигининг маҳсулотлари мамлакатимизда яхши шуҳрат қозонганлигига анча вақт бўлди. Мана шуларнинг ҳаммаси эндиликда, ўртоқлар ва дўстлар Совет ва Болгария экономикасининг томирлари бир-бири билан мустаҳкам туташиб кетаётганлигини яққол кўрсатувчи мисоллардир.

Совет—болгар ҳамкорлигининг доираси ҳақиқатан чексиз бўлиб қолди. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, халқларимизнинг қардошларча бирлигини ўзида акс эттирмаган соҳа жамият ҳаётида йўқ. Коммунистик партияларимиз ўртасидаги муносабатлар бу дўстликни мустаҳкамлаштираётган кучдир. Партияларимизнинг бирлиги ва қардошлиги сиёсий иттифоқимизнинг ҳақиқатан бузилмас негизидир, халқларимиз, давлатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама ўзаро муносабатларнинг ўзагидир. (Гулдурос қарсаклар). Ҳозирги вақтда дўстлигимиз янада кенг ривожлана бораётганлиги, муттасил давом этаётган бизнинг яқинлашувимиз ҳар иккала партиямиз изчиллик билан ва оғишмай ўтказиб келаётган йўлнинг табиий ва қонуниятли давомидир. Болгария Коммунистик партияси

(Охири иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Т. ЖИВКОВ НУТҚИНИНГ ДАВОМИ

(Боши биринчи бетда).

Партиямиз Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1956 йил тарихий апрель пленумидан кейин болгар—совет дўстлигини ҳамиша чуқурлаштириш, ҳаётнинг барча соҳаларида Болгария билан Совет Иттифоқи ўртасида борган сари тўлароқ яқинлашиш ва ҳар томонлама интеграция йўлини оғишмай амалга ошириб келмоқда. Апрель пленумида белгиланган ана шу йўл болгар—совет дўстлигини жонажон ишга, бутун болгар халқининг тақдирига, социалистик юксалишимизнинг буюк моддий кучига айлантирди.

БКП билан КПСС ўртасида, Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ҳамиша қардошларча ҳамкорлик бўлиб келди. Лекин бу қардошларча ҳамкорлик кейинги ўн йил мобайнида янада кўпроқ алоҳида куч билан яшнаб кетди. Бугун биз халқларимизнинг озодлик ва социализм йўлидаги энг буюк ва ажойиб ғалабаларидан бири бўлган болгар—совет дўстлиги озод социализм дунёсида халқаро ва давлатлараро муносабатларнинг намунаси деб айтишимиз учун ҳамма асослар бор.

Болгария Халқ Республикаси билан СССРнинг биродарлиги ва ҳамкорлиги энди янги босқичга қадам қўйди. Бу биродарлик ва ҳамкорликнинг моҳияти мамлакатларимиз билан халқларимиз ўртасидаги ҳар томонлама яқинлашиш ва интеграция жараёнларининг сифат жиҳатидан янги мазмун касб этганлигидан иборат. Бу биродарлик ва ҳамкорликнинг моҳияти уни социалистик Болгариянинг ривожланишини Совет Иттифоқи билан ягона бир меъёрга, ягона бир мезонга эга бўлган даражага етказишдан, сиёсий, иқтисодий, идеологик, илмий, маданий ва ҳарбий соҳаларда биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, баҳамжиҳат ҳаракат қилинишига эришишдан иборатдир. Хуллас, эндиликда биз ҳар тарафлама қардошларча ҳамкорлигимизни шундай ривожлантиришимиз керакки, бизлар юрак-бағри ягона организмдек ҳаракат қила оладиган бўлайлик.

Болгария Коммунистик партиясининг программаси ва конституцияси билан нурафшон бўлган ана шу янги босқич халқларимизнинг бахт-саодати учун интернационализм ва коммунистик идеалнинг тантанаси учун ҳали янада мўл-кўл самаралар беради. Партиямиз ва халқимиз бунга астойдил ишонади.

Совет Иттифоқидан келган ҳурматли дўстлар!

Ўртоқлар!

Болгария Коммунистик партияси, ишчилар синфи, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ва халқ зиёлилари бугун партия X съездининг тарихий қарорлари ва йўл-йўриқларини бажариш учун фидокорона меҳнат ва курашга отландилар. Халқ партиянинг йўли ва сиёсати атрофида, унинг Марказий Комитети атрофида тош-метиндек жипслашган, жамиятимиз барча табақалари ва авлодларининг ижтимоий-сиёсий активлиги ва баланд руҳи яққол намоён бўлиб турибди. Бутун мамлакат баланд руҳ билан яшамоқда. Муқобил планлар муваффақиятли бажарилмоқда, олтинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили, 1973 йил плани ортиғи билан бажарилмоқда. Биз Совет Иттифоқининг ёрдами билан мана шу беш йилликнинг ўзидагина 150 га яқин корхона ва объект қурамиз. Булар қаторида Козлодуй яқинидаги атом электр станцияси, Девна саноат комплекси, Свиштовдаги «Свилоза» комбинати, Кремиков металлургия комбинатининг биринчи навбати сингари тараққиётимиз учун улкан ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган бошқа кўпгина корхона ва объектлар бор. Қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқлари ҳам яхши натижалар бермоқда — йилнинг серҳосил бўлиши кутилмоқда. Фан, санъат ва адабиёт янги ижодий юксакликларга эришди. Социалистик қурилишнинг еттинчи беш йиллик плани жадал ишлаб чиқилмоқда ва СССР ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар билан келишиб олинмоқда.

Мамлакатимиз эркин ҳаётнинг ўттизинчи йилига қадам қўйди. Мамлакатимизнинг ҳали ҳам қийинчиликлари, ўзининг ҳал этилмаган проблемалари ҳам бор. Лекин биз ана шу 30 йил мобайнида ижтимоий-иқтисодий ва маънавий ривожланишда, социалистик жамият қурилишида нимагаки эришган бўлсак, бу ғалабалар ўзининг миқёслари ва аҳамияти жиҳатидан бутун бир даврга тенглаша олади. Шунинг учун ҳам ана шу ютуқларимиз билан фахрланиш учун барча асосларимиз бор. Биз шуни ҳам тўла англаймизки, халқаро социалистик интеграцияни ҳамиша кенгайтирмасдан ва чуқурлаштирмасдан туриб, буюк Совет Иттифоқининг қардошларча ва беғараз ёрдамисиз ана шу ютуқлар қўлга киритилмаган бўлур эди. Шунинг учун ҳам биз бошқа социалистик мамлакатлар билан тобора яқинроқ ҳамкорлик қилишнинг синалган йўлидан, ҳаётнинг барча соҳаларида Болгария билан Совет Иттифоқи ўртасида тобора тўла-тўкисроқ яқинлашишнинг синалган йўлидан янада ишонч ва қатъият билан бораверамиз.

Ўртоқлар!

Кейинги йилларда халқаро муносабатларни ризожлантиришда сезиларли ижобий силжишлар рўй берди.

Болгария Коммунистик партияси билан болгар халқи ялпи тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро вазиятни юмшатиш соҳасида КПСС ва Совет Иттифоқи қилаётган ғоят буюк хизматларни чуқур миннатдорчилик билан таъкидлаб ўтадилар. Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг яқинда Қримда бўлиб ўтган учрашуви улар биргаликда ишлаб чиққан ташқи сиёсат йўлини амалга оширишда эришилган ижобий натижаларга юксак баҳо берди.

Мамлакатларимиз жипслиги ва бирлиги ўсиб бораётганлиги биз учун энг муҳим натижадир. Бу аниқ кўзга кўриниб қолган тенденция ҳозир жаҳон социалистик системаси тараққиётининг асосий йўналишидир. Етук социализм қуриш босқичида социалистик мамлакатлар ўртасидаги интеграция жараёнларини чуқурлаштиришнинг объектив равишда зарурлиги бу тенденцияга асос бўлмоқда. Шу сабабли ҳеч шубҳа йўқки, бу объектив заруриятни нақадар кўпроқ ва зийраклик билан ҳисобга олаверсак, олға томон шу қадар муваффақиятлироқ ва тез бораверамиз. «Совуқ уруш»дан кескинликни юмшатишга, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларини барқарор қилиш томон бурилиш рўй берганлиги жаҳон социалистик системасининг, бутун дунёдаги тинчлик ва тараққиёт кучларининг йирик ғалабаси бўлди.

Ўртоқ Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига, Францияга ва Германия Федератив Республикасига қилган визитлари бу мураккаб жараённинг ривожланишида тарихий роль ўйнади. Мана шу визитлар, имзоланган битимлар ҳамда ҳужжатлар ва, аввало, ядро урушининг олдини олиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида имзоланган битим халқаро муносабатларнинг бутун соҳасида чуқур ва ўчмас из қолдирди. Кескинликни юмшатиш борасида бошланган жараён нақадар чуқур ривожланаверса ялпи тинчликни мустаҳкамлаш йўлида совет мамлакати томонидан қилинган катта ташаббусларнинг самарадорлиги шу қадар кўпроқ намоён бўлаверади, тараққийпарвар инсониятнинг улуғ Совет Иттифоқига бўлган ташаккури шу қадар кўп ўса беради.

Биз реалистлармиз ва албатта, жаҳонда реакцион ва шу билан бирга нуфузли кучлар борлигини, улар ўзлари лойқатган сувда балиқ овлашни умид қилиб халқаро кескинликнинг юмшатилишига қарши курашаётганликларини ва курашажакларини яхши биламиз. Халқ мақолида айтилганидек, букрини гўр тузатади.

Қийин аҳволга тушиб қолган ашаддий антикоммунистларга турли хил оппортунистлар ёрдам беришга ошиқмоқдалар. Хитойнинг ҳозирги раҳбарлари айниқса кўпроқ активлик қилмоқдалар. Хитой партияси ва ҳукуматининг раҳбар арбоблари, биров сўрайдими ёки сўрамайдими, баҳона топиладими ёки топилмайдими, бунга қарамай, КПССга ва Совет Иттифоқига, Европадаги социалистик мамлакатларга нуқул туҳмат, ғазаб ва нафратдан иборат қаҳрли гапларни айтавердилар. Улар реакциянинг қутурган итларини далда бериб гиж-гижламоқдалар, урушқоқ реваншчилар ва милитаристларни олқишламоқдалар. Улар НАТО мамлакатларига «эсингизни йиғиб олинглар», кескинликни юмшатиш сиёсатига берилманглар, деб, Европада тинчлик ва хавфсизлик масалаларига бағишланган кенгашни бузинглар, Совет Иттифоқига қарши курашда ўз сафларингизни жипслаштиринглар, деб «даъват этмоқдалар». Кўриб турибсизки, Хитойнинг ҳозирги раҳбарлари ўзларининг бетларидаги «ўта революционлик» ниқобини улоқтириб юбордилар, «қоғоз йўлбарс» билан курашни унутдилар. «Сўл» дабдабали гаплардан воз кечдилар. Энг реакцион империалистик доиралар билан ҳамкорлик қилиб, хоинлик йўлига тушиб олган маочилар сотқинликда шу даражага бориб етдиларки, энди улар Совет Иттифоқига ва жаҳон социалистик ҳамдўстлигига қарши иккинчи фронт очдилар. Барча антисовет ва антикоммунист кучларни иттифоқ тузишга ошкора даъват қилмоқдалар.

Империалистик реакциянинг ва у билан бирлашаётган оппортунизмнинг халқ зиддига ва инсоният зиддига қилаётган ҳаракатлари тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишига зарар етказмоқда. Лекин улар тарих ғилдирагини ҳам тўхтата олмайдилар, тинч-тотув яшашни доимийлаштиришга ва уни янада ривожлантиришга қаратилган қатъий азму қарорни ва изчил фаолиятни ҳам бўшаштира олмайдилар.

Биз бораётган йўл — тўғри йўл, биз ўтказаётган йўл — ленинча йўлдир. Шунинг учун ҳам биз, болгар коммунистлари ва барча меҳнаткашлар Сиз, азиз ўртоқ Брежнева, азиз совет ўртоқларимизни ва бирадарларимизни ишонтириб шуни айтмоқчимизки, мана шу бирдан-бир тўғри, коммунистик йўлда ҳамиша Сизлар билан ёнма-ён бўламиз ва қалбимиз Сизларнинг қалбингиз билан бир маромда уради.

Ўртоқлар!

Шонли сентябрь қўзғолонининг 50 йиллигини тантанали нишонлашга биз тайёргарлик кўраётган шу кунларда контрреволюцион буржуазиянинг қонли ёвузликлари жаҳонни яна ларзага солди.

Латин Америкасидаги Чили Республикаси биздан узоқ бўлса ҳам, лекин унинг қалби бизга яқин. Қаҳрамон чили халқининг, ишчилар синфининг, деҳқонларининг, зиёлиларининг, Чилидаги ёш авлоднинг ўз ватанини қайта қуриш, меҳнатчиларга инсонга муносиб яшаш шароитини яратиб бериш йўлида қилаётган ҳаракатларини бизнинг халқимиз чуқур хайриҳоҳлик ва самимий меҳрибонлик билан кузатиб турди. Чилидаги демократик кучларнинг мавжуд буржуазия конституцияси доирасида социалистик ўзгаришларни амалга ошириш учун олиб борган ва «Чили эксперименти» деб номланган кураш тараққийпарвар инсоният учун жуда катта аҳамиятга эга уриниш бўлди.

Контрреволюцион буржуазия бу экспериментга чек қўйишга ошиқди. Қонуний ҳукумат ағдариб ташланди. Президент Сальвадор Альенде ўлдирилди. Бедарак йўқолган, қамоққа олинган, турмаларга, полиция участкаларига, янги ташкил этилган лагерларга ташланган кишиларнинг тақдири нима бўлганлигини ҳеч ким билмайди.

Болгар коммунистлари, бирлашган деҳқонлар, ватанпарварлик фронтининг аъзолари, болгар ёшлари ҳаддан ошиб қутураётган реакцияни қаҳр-ғазаб билан қоралаб, «террорни тўхтатинглар!» деб талаб қилмоқда.

Чили революциясининг жаллодларига нафратимиз ва Чили қаҳрамонлари билан қардошларча бирдамлигимиз чексиз. Бу ҳарбийларнинг ва полициячиларнинг этиклари остида эзилган, фашист жаллодларнинг шайкалари томонидан тилка-пора қилинган халқнинг нафрати ва бирдамлигидир. Чилидаги реакция устидан демократия ва социализмнинг ғалаба қилишига бўлган ишончимиз чексиз, чунки бу ишонч ҳарбий-фашист тўнтаришларни ҳамда қўзғолонларнинг тор-мор келтирилишини бошидан кечирган ва ўз иродаси билан амалга оширилган улуғ кунга етиб келган болгар революцион кучларининг ва болгар халқининг ўз тажрибасига асосланади.

Социалистлар билан коммунистларнинг бирлигини изчиллик билан амалга ошириб келган, тинчлик халқаро Ленин мукофотининг лауреати, Димитров мукофотининг лауреати бўлган Сальвадор Альенденинг порлоқ хотираси олдида бош эгамиз. Эркинликни ва демократияни ҳимоя қиламан деб ботирларча ҳалок бўлган чилилик бошқа ўртоқларнинг хотираси олдида бош эгамиз. Уларнинг ҳаёти социалистик идеалга фидокорона хизмат қилиш намунаси бўлиб қолади, ишчилар синфининг душманларга қарши, меҳнаткаш халқнинг бахт-саодати учун курашда бирликка тобора кўпроқ интилаётган коммунистларни ва социалистларни руҳлантираверади.

Чили ва жаҳон реакцияси Сальвадор Альендени ўлдиришди. Лекин ўлдирилган Альенде уларнинг жиноий йўлида тириклардан ҳам кўра тирик ғов бўлиб қолади, улар ҳар қанча фитналар қилсалар ҳам, тўнтаришлар қилсалар ҳам, ўқлар отсалар ҳам, бу ғовни йўқота олмайдилар!

Мағрур чили халқи ҳарбий фашистлар тўнтариши билан муроса қилмайди. Чилида ҳозир социализмга гўр қазиётган кимсалар бу гўрга ўзлари тушишларига имонимиз комил. Чили реакцияси социалистик революцияни тинч ривожлантириш йўлини рад этди. Унинг ўзи синфий уруш йўлини танлаб олди. Шу сабабли биз мана шу урушда революцион оммадаги одилона ғазабнинг зарбалари остида Чили реакцияси ҳалок бўлишига заррача шубҳаланмаймиз, чунки революцион оммани қўлга қурол олишга Чили реакциясининг ўзи мажбур этди.

Ҳалок бўлган шоиримизнинг «Сентябрь май бўлажак!» деб башорат берган сўзлари чили халқи учун ҳам ҳақ сўздир, ўртоқлар.

Муҳтарам ўртоқлар!

Халқимиз ўзининг оғаси рус халқига асрлар бўйи интилиб келди; у Россияни, Совет Иттифоқини ўзининг умиди ва таянчи деб билди; руслар ҳам, совет кишилари ҳам унинг муҳаббатини ҳамиша ардоқладилар, унинг ҳис-туйғуларига тарихда мисли бўлмаган қардошлик ҳислари билан жавоб қилдилар. Ўзи ва ишлари Совет Иттифоқининг ва совет кишиларининг мамлакатимизга ва халқимизга муносабатларини ифодаловчи жонли тимсол бўлган Леонид Ильич Брежневга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони берилганлиги партияларимиз ва халқларимизнинг биллурдек мусаффо қардошлигини яна бир марта ёрқин акс эттирди.

Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони қадрдонимиз Леонид Ильич Брежневни Сиз, азиз ватандошлар номидан қардошларча қутлоқлаб ўпишга ва унга сиҳат-саломатлик тилашга ҳамда унинг коммунистик ғояларининг тантанаси ва меҳнаткаш инсониятни бахтиёр қилиш учун курашга бағишланган буюк ишига, ҳар бир болгарга, ҳар бир болгар коммунистига, ҳар бир болгар меҳнатчисига, ҳар бир болгар қалбига беҳиҳоя яқин ва азиз бўлган ишида янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Биллур сингари мусаффо ва ҳаётбахш болгар—совет дўстлиги яшасин ва асрлар бўйи омон бўлсин!

Болгария Коммунистик партияси билан КПСС ўртасида, Болгария билан Совет Иттифоқи ўртасида, болгар халқи билан совет халқи ўртасида халқларимизнинг қони билан ҳамда муштарак марксизм-ленинизм идеаллари ва қарашлари билан жипслашган бирлик — амалдаги социалистик интернационализмнинг намунаси, қардошлик муносабатларининг, ғоявий фикрдошликнинг ва революцион ҳаракат бирлигининг тимсоли бўлган бирлик мустаҳкамлансин ва яшнайверсин!

Яшасин тинчлик!

Яшасин коммунизм!

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИНИНГ ДАВОМИ

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама ҳамкорликни ва ҳаракат бирлигини тобора мустаҳкамлаш йўлини ўтказиб келмоқда. Бу йўл Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг июль Пленумида тағин ҳам зўр куч билан таъкидланди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси социалистик Болгарияга нисбатан ҳар томонлама ҳамкорликни ва ҳаракат бирлигини тобора мустаҳкамлаш йўлини ўтказиб келмоқда. **(Давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар, Болгария Коммунистик партиясининг Марказий Комитети билан, унинг мўътабар раҳбари, болгар халқининг содиқ фарзанди халқаро коммунистик ҳаракатнинг кўзга кўринган арбоби, яхши дўстимиз ва жанговар ўртоқ Живков билан ўзаро ишончга асосланган қардошларча муносабатларимизни КПСС Марказий Комитети юксак қадрлайди. **(Гулдурос давомли қарсаклар).** Шу муносабат билан мен ўртоқ Живков бошчилигида Болгария партия-ҳукумат делегацияси бултур ноябрда Совет Иттифоқига визит қилиб келган вақтида олиб борилган совет—болгар музокараларининг катта аҳамиятини айниқса уқтириб ўтмоқчиман. Бундай учрашувлар ҳамкорлигимиз уфқини равшанроқ кўришимизга, тағин ҳам дадилроқ бўлиб олға боришимизга ёрдам беради. Шу вақтгача шундай бўлиб келди, ўртоқлар бундан буён ҳам шундай бўлаверади! **(Гулдурос давомли қарсаклар).**

Ҳурматли дўстлар! Энди бизнинг Совет мамлакатимиздаги аҳвол тўғрисида қисқача айтиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Яқинда совет саноатининг бу йилги саккиз ой ичидаги иш якунлари эълон қилинади. Статистиканинг кўринишида қуруқ бўлган рақамларига бир назар солинг: планга кўра бу йил саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 5,8 процент кўпайтириш мўлжаллаб қўйилган эди. Ҳақиқатда саккиз ой ичидаги ўсиш 7,4 процентни ташкил этди. Мамлакатимизнинг ишчилар синфи партиянинг беш йилликнинг бу йилги, учинчи йилини зарбдор меҳнат йили қилайлик деган чақириғига ана шундай амалий жавоб берди.

Ҳозир бизнинг ишлаб чиқариш коллективларимизда келгуси, 1974 йил планларини тузиш йўлида катта ишлар қилинмоқда. Диққатга сазовор бўлган бир нарсани айтиб ўтай. Меҳнаткашларнинг муқобил планлари ва таклифлари идораларимизнинг дастлабки мўлжаллаган рақамларидан ошиб кетмоқда. Миллион-миллион меҳнаткашлар оммасининг ғайрати, ташаббускорлиги, меҳнатдаги фидокорлиги, ўртоқлар, муваффақиятларимизнинг бош манбаидир. В. И. Ленин таълим бериб айтганидек, биз, коммунистлар ўзимиз бошлаган ишларимизнинг ҳаммасида энг мўъжизакор кучга — ишчилар билан деҳқонларнинг кучига таянамиз. Бу куч энг дадил орзуларни ва режаларимизни рўёбга чиқаришга қодир. **(Давомли қарсаклар).**

Бултур қишлоқ хўжалигимиз нақадар қаттиқ қийинчиликларга учраганлиги Сизларга маълум. Бу қийинчиликларни муваффақият билан енгдик. Бу— совет колхоз-совхоз тузумининг катта ғалабаси бўлди. Бу — қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уни чуқур интенсивлаштириш борасида партия ўтказиб келаётган йўлнинг тўғрилигини исботлаб берди. Бу — табиий офат билан қилинган чинакам жангда ютиб чиққан колхозчилар, совхоз ишчилари, шаҳар меҳнаткашлари ва Совет Армияси жангчилари шижоатли меҳнатининг натижаси бўлди.

Бу йил мамлакатимизнинг жуда кенг далаларида айтиш мумкинки, яхши ҳосил етиштирилди. Тўғри, ҳозирги кунда ҳам табиат бизга инжиқликлар қилиб турибди: Совет Иттифоқининг кўпгина районларида сурункасига қаттиқ ёмғир ёғиб турган шароитда ғалла ўриб олинмоқда. Узил-кесил рақамлар қанча бўлишини ҳозир айтиш эртароқ бўлади албатта. Етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай ўриб-йиғиб олмоқ учун мамлакатнинг айниқса шарқий районларида ҳали кўп иш қилишимиз керак. Ўрим-йиғим маъракасининг тинч даласи, ишнинг долзарб билан бораётганлиги одамларнинг жонжаҳд билан ишлаётганлиги жиҳатидан жанг майдонини эслатади, десам муболаға бўлмайди. Табиатнинг инжиқлигига қарамай, одамлар ўз бурчларини бажармоқ учун кучларини аямаётирлар.

Ўзларингизга маълумки, Россия Федерациясидаги областлар, ўлкалар ва автоном республикаларнинг дала меҳнатчилари бу йил давлатга камида уч миллиард пуд дон сотиш, Украина ва Қозоғистон меҳнаткашлари шу республикаларнинг ҳар бирида давлатга камида бир миллиард пуд дон сотиш мажбуриятини олганлар. Бизнинг бошқа республикаларимиз ҳам юксак марраларни белгиладилар. Ғалланинг ялпи ҳосили ўтган йиллардаги даражадан анча ошиб кетади деган умиддамиз. Пахта, қанд лавлаги ва бошқа бир қанча экинлардан ҳам мўл ҳосил олинади, деб кутилмоқда.

Мамлакатда халқ фаровонлигини яхшилашнинг кенг программаси планли равишда амалга оширилмоқда. Партия XXIV съезди белгилаб берган режаларнинг ҳаммаси албатта бажарилишига аминмиз. Ҳар бир совет оиласи яхши моддий шароитда яшайдиган бўлиши, шинам, замонавий уй-жой билан таъминланиши, хилма-хил ва яхши истеъмол буюмларини тобора кўпроқ олавериши, маданиятнинг барча неъматларидан фойдаланавериши учун партия ҳамма чораларни кўраверади.

Биз бу соҳада ҳали кўп иш қилишимиз керак, ҳақиқатан ҳам биз бу ишни қатъият ва матонат билан қилаверамиз, энди ҳамма нарсадан мамнунмиз, ҳамма вазифаларни ҳал қилиб бўлдик, деб айтиш нотўғри бўлур эди.

Сизларга маълумки, коммунистлар эришилган натижаларга танқидий баҳо беришга, қилинган ишлар билан хотиржамланмасликка одатланганлар. Планларимизнинг тақдири, мамлакат қудратини ўстириш, халқ турмушини яхшилаш оқибат натижада бутун халқнинг зўр бериб меҳнат қилишига ва айниқса меҳнат унумдорлигини ўстиришга боғлиқ эканлигини ҳаммамиз яхши биламиз.

Ленин васиятига амал қилиб, партиямиз ҳар доим меҳнаткашларнинг мададидан, уларнинг ақл-заковатидан, билимидан, юксак даражадаги граждanlик онглилигидан куч олиб келди ва куч олмоқда. Меҳнаткашларга ҳар сафар шундай мурожаат қилиш ажойиб самаралар бераётир. Ички ишларда, коммунистик қурилиш фронтларида ҳам, ташқи ишларда—тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун олиб борилаётган курашда ҳам барча ютуқларимиз ва ғалабаларимизнинг гарови мана шунда. **(Давомли қарсаклар).**

Кескинликни юмшатиш ишида кейинги йилларда эришилган катта ютуқларни ўзида мужассамлаштирган катта ишларни, шартномалар ва битимларни бу ерда яна бир марта санаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак, ўртоқлар. Бу ютуқлар биргаликда қилган актив ишларимизнинг ва курашимизнинг кўп жиҳатдан натижаси эканлиги билан фахрланишга сизлар билан биз мутлақо ҳақлимиз.

Мен бу ерда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ташқи сиёсатинигина эмас, шу билан бирга халқларимизнинг, партияларимизнинг социалистик тузумни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, мамлакатларимиз экономикасини юксалтириш ва мудофаа қобилиятини ошириш, улар ўртасида қардошларча дўстликни мустаҳкамлаш йўлида олиб бораётган ҳамма ишларини ҳам назарда тутаётирман. Келгусида ҳам социализм ва коммунизм қуришдаги, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш ишидаги ютуқларимиз планетамизда узоқ давом этадиган мустаҳкам тинчлик учун курашдаги янги муваффақиятларимизнинг энг тўғри, энг ишончли гарови бўлишига аминмиз. **(Гулдурос давомли қарсаклар).**

Социалистик ҳамдўстликни янада ривожлантириш, иқтисодий интеграция ишини олға силжитиш, халқаро майдонда биргаликда қилаётган ҳаракатларимизни координациялаш йўллари яқинда Қримда бўлиб ўтган учрашувда социалистик мамлакатлар қардош партиялар раҳбарларининг диққат марказида турди. Бу йўлда олиб борилаётган ишнинг аҳамияти тўғрисида гапириб ўтириш даркор бўлмаса керак. чунки социалистик давлатларнинг иттифоқи жаҳон социализмининг янги ютуқлари учун, революцион ҳаракатнинг янги ғалабалари учун, ер юзида мустаҳкам тинчликни сақлаб туриш учун ҳал қилувчи омилдир.

Тинчлик учун курашда барча қитъаларда тинчликсевар давлатлар орасида социализм мамлакатларининг иттифоқчилари кўп. Капиталистик мамлакатларда реализм позицияларида туриб, халқаро проблемаларни музокаралар олиб бориш йўли билан бартараф қилишга тайёр эканликларини кўрсатаётган ҳукуматлар билан тинчлик проблемалари борасидаги ҳамкорлигимиз кескинликни янада юмшатишни таъминлашда анчагина роль ўйнамоқда.

Ўз-ўзидан маълумки, халқаро майдондаги синфий кураш — социализм билан капитализмнинг бир-бири билан кураши давом этмоқда. Турли ижтимоий системаларга мансуб бўлган давлатларнинг бир-бирига бутунлай қарама-қарши бўлган социал тузуми, шу давлатлардаги ҳукмрон идеологиялар аввалгидек сақланиб турибди. Йирик сиёсий масалаларга ёндошишдаги келишмовчиликлар сақланиб турибди. Кескинликни юмшатишга қарши чиқаётган, инсониятни «совуқ уруш»нинг муз даврига яна қайтариш орзусида бўлган кучлар ҳали сира ҳам таслим бўлганларича йўқ.

Халқаро иқлимни кескин равишда барқарор соғломлаштириш имконияти мавжудлигига биз ва бизнинг иттифоқчиларимиз қатъий аминмиз. Халқаро муносабатларнинг янги системаси, суверинитет, ички ишларга аралашмаслик принципларига риоя қилишга, тузилган шартномаларни ва битимларни оғишмай бажаришга, мана шуларнинг ҳаммасига ҳалол ва изчиллик билан, ҳеч бир лўттибозлик қилмай ва найранглар ишлатмай риоя қилишга асосланган янги система вужудга келтирилиши мумкин ва лозим деб ҳисоблаймиз. Лекин бунинг учун бутунлай бошқача ёндашиш, бошқача методлар билан иш олиб бориш, чамаси, шу дамгача мавжуд бўлиб келганидан ўзгачароқ психология бўлиши лозим, албатта.

Биз ўз томонимиздан халқаро вазиятда вужудга келган ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаб қолиш ва ривожлантириш учун ҳамма чораларни кўришга интилмоқдамиз, шу дамгача ҳал этилмай ётган халқаро проблемаларни музокаралар олиб бориш йўли билан бартараф этишни талаб қилмоқдамиз.

Шу билан бирга, ўртоқлар, бизнинг ташқи сиёсатимиз ҳар доим синфий, социалистик сиёсат бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Бошқа қардош партиялар ва социалистик мамлакатлар сингари бизнинг партиямиз, бизнинг совет мамлакатимиз ҳам агрессияга ва халқларнинг озодлик курашини бостиришга қатъий равишда қарши чиқмоқдалар. Бу кураш, масалан, хоҳ араб халқларининг агрессор босиб олган ерларни озод қилиш учун олиб бораётган кураши бўлсин, хоҳ Ҳинди-Хитой халқларининг чет эл интервенциясига қарши олиб бораётган кураши бўлсин, ёки Латин Америкаси халқларининг ўз мамлакатларининг тўла мустақиллиги учун, иқтисодий ва социал тараққиёт учун олиб бораётган кураши бўлсин, мана шу курашга қизғин бирдамликларини ҳамиша изҳор қилмоқдалар.

Шу кунларда совет коммунистлари ва бутун совет халқи Чили меҳнаткашларига синфий бирдамлик ҳисларини ва Чили реакциясининг қонли жиноятларидан ниҳоят даражада ғазабланганликларини алоҳида куч билан изҳор этмоқдалар.

Ўртоқ Тодор Живков шу минбарда нутқ сўзлаб, болгар коммунистларининг Чилидаги воқеаларга муносабати ҳақида жуда тўғри, ёрқин, чуқур эътиқод ва ғазаб билан гапирди. Мен ҳам ана шу воқеалар ҳақида гапириб ўтмоқчиман. Бу соҳада бизнинг позицияларимиз тамомила бир хил—бу эса барча масалаларда бизнинг муштарак бузилмас якдиллигимизнинг яна бир ифодасидир.

Чили Халқ бирлиги блокининг ҳукумати катта тарихий аҳамиятга эга бўлган олижаноб мақсадни: меҳнаткашларнинг, яъни халқларнинг катта кўпчилигининг актив иштироки билан меҳнаткашлар манфаатларини кўзлаб жамиятни тинч йўл билан, қатъий қонунчилик доирасида қайта қуриш вазифасини ўз олдига қўйган эди. Лекин эксплуататор синфлар ва уларнинг манфаатларини кўзлаб ҳаракат қилаётган реакцион ҳарбий юқори табақа бунга индамай қараб туришни истамади, халқнинг манфаатлари ва иродаси билан ҳисоблашмади. Синфий нафрати ҳаддидан ошган, чет эллардаги империалист кучлар томонидан рағбатлантирилаётган ва қўллаб-қувватланаётган эксплуататор синфлар мамлакатнинг нормал ҳаётини бузиш учун ҳамма чораларни кўрдилар, зўравонлик, ҳарбий диктатура ўрнатиш ва террор қилиш йўлига ошкора тушиб олдилар. Реакция қонуний ҳукуматни зўравонлик билан ағдариб ташлашдан қайтмади. Халқ сайлаб қўйган мамлакат президенти ва республика қуролли кучларининг олий бош қўмондони ўлдирилди. Контрреволюционерлар танкларни ва артиллерияни ишчиларга қарши ишга солдилар, халқ ишига содиқ бўлган тараққийпарвар арбоблардан йиртқичларча ўч олмоқдалар.

Совет кишилари бу ёвузликлардан ғазабланиб, бундай ёвузликларни тўхтатишни талаб қилмоқдалар. Чилида империалистик террор қурбони бўлган садоқатли ўғил ва қизларнинг ҳалок бўлганлиги бизни чуқур қайғуга солди. Чили Республикасининг қаҳрамонларча ҳалок бўлган Президенти, халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун халқаро Ленин мукофотининг лауреати Сальвадор Альенденинг порлоқ хотираси олдида бош эгамиз. У ҳозирги замондаги сиёсий турмушнинг энг покиза ва олийжаноб вотларидан бири эди. Халқ ишига охиригача содиқ бўлиб қолди ва бунинг учун ўз жонини қурбон қилди. Унинг шижоати чили меҳнаткашларини ва бошқа кўпгина мамлакатлардаги меҳнаткашларни эркинлик, тинчлик ва тараққиёт учун курашда янги, шонли ишларга руҳлантираверади. Реакционерларнинг ҳеч қандай йиртқичлиги Чилидаги эрксевар халқнинг мағрур руҳини бука олмаслигига, Латин Америкасининг бошқа мамлакатларида эркинлик, демократия ва тараққиёт сари тинимсиз интилишни тўхтатаолмаслигига қатъий аминмиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар, жанговар постда ҳалок бўлган Чили Республикаси Президенти Сальвадор Альенде хотирасини ҳамда Чили халқининг реакция террори қурбони бўлган барча фарзандлари хотирасини ўрнидан туриб ҳурмат билан эслашни таклиф қиламан (ҳамма ўрнидан туради, залда сукут чўкади).

Социалистик ҳамдўстликнинг барча мамлакатлари каби Совет Иттифоқининг ҳам ташқи сиёсати Ленин васиятига садоқат билан, империализм, уруш ва реакция кучларига зарба бераверишга, халқлар ўртасида тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга тайёр турган кишилар билан биргаликда ҳаракат қилиш тўғрисидаги васиятга садоқат билан суғорилган. Бу борада ҳам, ўзларингизга маълумки, азиз дўстлар, биз Европа қитъасида биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, анчагина ишлар қилдик ва яна кўпгина ишлар қилишимиз керак.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Женевада иккинчи босқичи бошланди. Ташқи ишлар министрлари Хельсинкида тузуккина пойдевор қўйганларидан кейин Женевада ҳам ишчанлик ва ижобий вазият вужудга келтирилиши зарур. Бизнинг фикримизча, бундан буён қилинадиган ишнинг мақсади шуки, кенгашнинг якунловчи босқичи учун керакли ҳужжатларнинг лойиҳаларини ортиқча чўзмасдан тайёрлаб бериш керак. Кенгашнинг якунловчи босқичини бу йилнинг ўзидаёқ ўтказиш жуда мумкин ва мақсадга мувофиқ эканлигига аминмиз.

Модомики, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Европа хавфсизлиги масалалари ҳал этилишидан, сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликнинг ривожлантирилишидан ғоят манфаатдорликларини изҳор қилаётган эканлар, уларни бироз исканжага олиб, баъзи бир масалаларда ён беришга мажбур қилсак бўлмасмикан, деган гапларни баъзан ғарбда эшитиш мумкин.

Бу ҳақда нима дейиш мумкин? Масалани бу тарзда қўйиш ғўлликдан ва шу билан бирга айниқса бачканалик, айтишим мумкинки, савдогарчилик қилишдан бошқа нарса эмас. Европада кескинликнинг юмшаши ҳамма халқларнинг мушкулини осон қилади, тинчлик қитъадаги ҳамма халқларга керак. Шу сабабли тинчликни сақлаб қолишга ва мустаҳкамлашга кенгаш қатнашчиларининг ҳаммаси баб-баравар жон куйдириши лозим. Қандайдир дипломатик «товар айрибошлаш» тўғрисида эмас, балки оқибат натижада Европадаги ҳамма мамлакатлар ва халқларнинг хавфсизлигини ва уларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишини таъминлайдиган самарали системани ишлаб чиқмоқ учун биргаликда, кўп томонлама куч-ғайрат сарфлаш тўғрисида гап бориши лозим, деб ҳисоблаймиз.

Биз тор доирада ва худбинлик билан қилинаётган режаларга қаршимиз, кенгашнинг асосий мақсадлари зарарига жузъий масалаларни сунъий равишда бўрттиравеоишга қаршимиз. Европадаги хавфсизликка тааллуқли масалалар ҳам, экономика, фан, техника, маданият соҳасида, инсонпарварлик соҳасида ҳамкорлик қилиш масалалари ҳам кенгаш ишида муносиб ўрин олиши лозим деб ўйлаймиз. Лекин уруш хавфи йўқотилган тақдирдагина иқтисодий ва маданий алоқаларни кенг ва самарали ривожлантириш, инсоний проблемаларни самарали ҳал этиш мумкин, биз буни ҳеч қачон унутмаймиз, — бошқалар ҳам унутмаслиги лозим деган фикрдамиз. Тинчликни мустаҳкамлаш барча халқлар учун, уларнинг тараққиёти учун, уларнинг келажаги учун биринчи даражада аҳамиятга эга ишдир — бизнинг асримизда фақат мана шу тарихий миқёсга асосланиб жаҳон сиёсати масалаларига баҳо бериш мумкин. Бу нарса Женевадаги кенгашда қилинадиган муҳокамаларга ҳам тамомила тааллуқлидир.

Мана шу кенгашнинг ўзида мунозаралар қандай ўтишининг ўзигина муҳим эмас, албатта. Кенгашнинг ишлаши учун қулай вазият сақланиб туриши ва мустаҳкамланиши ҳам муҳимдир. Аммо кейинги вақтларда бир қанча йирик капиталистик мамлакатларда қуролланиш пойгасини тобора кенг авж олдирайлик, ҳарбий бюджетларни ҳаддан ташқари кўпайтирайлик деган даъватлар эшитилмоқда. Кейинги вақтларда Ғарбий Европада вужудга келтирилган шартномалар ва битимлар системасининг у ёки бу бўғинига нисбатан шубҳа туғдиришга интилаётган кучлар баъзи жойларда активлашмоқда. СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг сиёсатига ишончсизлик туғдириш мақсадида уйдирма пропаганда кампаниялари ҳам ўтказилмоқда. Шуларнинг ҳаммаси битта мақсад билан: халқлар учун бошланган катта ва керакли ишнинг муваффақият қозонишига ҳар қандай қилиб бўлса ҳам халақит бериш мақсадида қилиняпти, деган таассуротни муқаррар келтириб чиқармоқда.

Умумевропа кенгаши чақирилганлиги ва бу кенгаш ишлаётганлигининг ўзи бизга бераётган тарихий имкониятдан фойдаланмаслик кечирилмас хато бўлур эди, биз бунга аминмиз. Халқлар, бу кенгаш тинчликни янада мустаҳкамлашни таъминлайдиган катта ва муътабар қарорлар қабул қилади, деб кутмоқдалар. Биз ҳам, шундай қарорлар қабул қилинади ва бу нарса фақат Европа халқлари учунгина эмас, шунингдек планетамизнинг барча халқлари учун ҳам буюк иш бўлади, деган умиддамиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар!

Азиз дўстлар ва биродарлар!

Совет Иттифоқи билан Болгариянинг мустаҳкам дўстлиги, уларнинг бир-бирига тобора яқинлашаётганлиги, ҳар томонлама қилаётган ҳамкорлигимиз қимматбаҳо муштарак ютуғимиздир. Шу билан бирга бу нарса бутун социалистик ҳамдўстликнинг ҳам ютуғидир. Бу — тинчлик ва бутун инсониятнинг социал тараққиёти ишига қўшилаётган ҳиссадир.

Совет — Болгария дўстлигини мустаҳкамлаш — ҳар иккала мамлакатимизнинг янада гуллаб-яшнашига кўмаклашиш демакдир.

Совет — Болгария дўстлигини мустаҳкамлаш — жаҳон социализмининг позициясини мустаҳкамлашга ёрдамлашиш демакдир.

Совет — Болгария дўстлигини мустаҳкамлаш — тинчликни мустаҳкамлашга куч ва қувват бериш демакдир.

Сиз, азиз дўстларни ишонтириб айтмоқчиманки, қардошлик муносабатларимизни кундан-кунга мустаҳкамламоқ учун совет кишилари, совет коммунистлари бундан буён ҳам ҳамма чораларни кўришга маҳкам бел боғлаганлар. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради. Митинг қатнашчилари «Дўстлигимиз абадий!» сўзларини қайта-қайта такрорлайдилар).**

Яшасин совет—болгар қардошлиги! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. «Ура!» хитоблари янграйди).**

Енгилмас социалистик ҳамдўстлигимиз омон бўлсин ва мустаҳкамлансин! **(Гулдурос давомли қарсаклар).**

Яшасин тинчлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. «КПСС — БКП!», «Дўстлигимиз абадий!» хитоблари янграйди).**

Тошкент алоқа политехника институти мамлакатимиздаги йирик ўқув юртларидан биридир. Бу олий техника ўқув юртининг кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларида беш мингдан зиёд студент таълим олмоқда. Ҳар йили институтни 450 га яқин ёш мутахассис битириб чиқади. Институт энг замонавий алоқа техникалари билан жиҳозланган, унинг 47 лабораторияси бор. Мана бу суратда институтнинг ёш ишчан инженерларидан Мунира Исмоилова билан Улуғбек Султоновни информацияларни узатувчи алоқа техникасини навбатдаги практик машғулотга ҳозирлаш жараёнида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

«ЎЗБЕКИСТОН ШОИРЛАРИ»

Ғафур Ғулом номли Тошкент бадиий адабиёт нашриёти урду тилида «Ўзбекистон шоирлари» деб аталган тўплам чиқарди. Йигирма беш муаллифнинг шеърлари киритилган бу китоб Ҳамза Ҳакимзоданинг асарлари билан очилади. Тўпламда: Ойбек, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзода, халқ шоири Уйғун, Ж. Неру номли ва Ҳиндистон халқаро адабий мукофоти «Нилуфар» мукофотларининг лауреати Зулфиянинг, Собир Абдулла, Ҳамид Ғулом, Асқад Мухторнинг ижоди кўрсатилган.

Шеърларни урду тилига Тошкент Давлат университети шарқ факультетининг муаллимлари Раҳмонберди Муҳаммаджонов билан ҳинд олими Қамар Раис таржима қилишган.

Беш минг нусхада нашр этилган «Ўзбекистон шоирлари» китоби Тошкент ҳиндшунослари бундан бир неча йил муқаддам Ҳиндистон ярим оролининг етакчи тилларидан бирига таржима қила бошлаган туркум таржималарни давом эттиради. Ш. Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» қиссаси билан ана шу туркум бошланган эди.

Бадиий адабиёт нашриётида Ҳиндистон ярим оролидаги ёзувчиларнинг асарларини ўзбек ва рус тилларида чиқаришга ҳам кенг ўрин берилмоқда. Ўзбекистон китобхонлари Калидаса, Рабиндранат Тагор, Муҳаммад Иқбол, Файз Аҳмал Файз, Бхабани Бхатачария, Борен Бошу, Кришан Чандр, Саодат Ҳасан Минто ва Ҳиндистон кичик қитъасидаги классик ҳамда ҳозирги замон адабиёти бошқа намояндаларининг романлари, повестлари, шеърлари билан таниш.

(ЎзТАГ).

Спорт

Бокс

Турнир ниҳоясига етди

Ўзбекистонда спортнинг бокс турига асос солган Сидней Жаксоннинг хотирасига бағишланган анъанавий турнир ниҳоясига етди. Саккизинчи маротаба ўтказилган ана шу турнирда республикамиз боксчилари билан бирга Красноярск, Ашхобод, Челябинск шаҳарларининг вакиллари ҳам иштирок этишди.

Спорт мастери унвонини олиш ҳуқуқини берадиган турнирнинг 11 вазн тоифасида жами 119 спортчи кураш олиб борди. Айниқса, томошабинларда 51 килограммгача бўлган вазн тоифасидаги полвонларнинг олишуви катта қизиқиш уйғотди. Чунки бир вақтлар Сидней Жаксоннинг ўзи ана шу вазн тоифасида курашган, шу вазн тоифасида ғолиб чиққан спортчи турнирнинг бош совриннни қўлга киритар эди. Соврин тошкентлик Армия спорт клубининг вакили М. Ниёзовга насиб этди. М. Ниёзов шу билан бирга спорт мастери унвонига ҳам сазовор бўлди. Жами турнирда яна олти ёш спортчи ана шу фахрли унвон учун норматнвни бажарди.

[illegible]уйидагилар ў[illegible] вазн тоифаларида т[illegible]рнир ғолиби бўлишд[illegible]: В. Ур[illegible]динов («Динамо», Тошкент), Ф. Пак («Спартак», Андижон), А. Туманов («Буревестник», Фарғона), Н. Савельев («Спартак», Самарқанд), Р. Яхшибоев («Спартак», Андижон), А. Саакон («Спартак», Самарқанд), В. Егоров («Динамо», Тошкент), А. Грибов (АСК, Тошкент), Ю. Рижиков («Спартак», Тошкент), Н. Анфимов («Спартак», Самарқанд).

ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИНГ

Оқшом суҳбатлари

Сиҳат-саломатлигини кўз қорачиғидек асрайман деган киши овқатланиш гигиенасига қаттиқ риоя қилиши керак. Баъзи кишилар эрталаб нонушта қилмай, ишга кетишаверади. Баъзилар эса, эрталаб тўйиб овқатланиб олиб, тушки пайт овқатланишмайди, кечгача сирилиб юришади.

Бундай нотўғри овқатланиш хатодир. Бу ҳол кишининг асаб системасига қаттиқ таъсир этади ва организмда салбий из қолдириб боради. Мана шу нуқсонлар нималарга олиб келишини бир мисолда кўрайлик. Агар киши кун бўйи овқатланмаса, ошқозондаги ишлаб чиқарилаётган ширанинг ичидаги кучли концентрланган водород хлорид кислотаси меъданинг шиллиқ девор қаватларига таъсир кўрсатиб, уни қитиқлай бошлайди. Бу жараён бир неча бор такрорланса, ошқозон ва ичак йўли касалликларини келтириб чиқаради. Шунинг учун овқатни ҳар доим бир вақтда истеъмол қилиш керак. Бу, шартли овқатланиш рефлексини ҳосил қилишга ёрдам бериб, ферментларга бой бўлган ошқозон ширасини ишлаб чиқаришга кўмаклашади. Шу сабабли овқатланишни кунига тўрт маҳалга бўлиш мақсадга мувофиқдир.

Тушки овқатланиш билан кечки овқатланиш ўртасида ўтадиган вақт 5—6 соатдан ошмаслиги керак. Кечки овқатланишни эса ётиш олдидан 2—3 соат олдин истеъмол қилинса, ҳазм осон бўлади. Ошқозонда ортиқча овқат бўлиши асаб системасининг ишини тезлаштиради, натижада киши тинч ухлай олмайди.

Кечки уйқу олдидан бир стакан сут ёки қатиқ ичиб ётиш ошқозон-ичак йўлларидаги жараёнларни активлаштиришда ёрдам беради.

Умуман, овқатланишда қуйидаги тартибга риоя қилиш керак: эрталабки нонуштада ва тушки овқатланишда оқсилларга бой бўлган моддалардан (балиқ, гўшт ва бошқалар), кечқурунги овқатланишда кўпроқ сутли ҳамда резавор мевалардан фойдаланиш керак.

Оддий овқатланишда унинг қуввати эрталабки нонуштада 30 процент, тушки овқатда 50 процент ва кечки овқатланишда 20 процентни ташкил қилиши керак. Умумий овқатланиш қуввати ҳисобидан олганда, ўзига хос табиат ва иқлим шароитларига эга бўлган овқатли маҳсулотларни истеъмол қилишни эрталаб ёки кечқурунга кўчириш анча яхши натижа беради. Кунига 3 маҳал овқатланганда бир суткадаги умумий овқат калориясининг 40—50 проценти эрталабки нонуштага, 25—30 проценти тушки овқат ва кечқурунги овқатланишга тўғри келиши керак.

Овқатни аста-секин чайнаб ейиш керак. Истеъмол қилаётган овқатингиз жудаям қайноқ бўлмасин. Овқатланиш пайтида ҳар тарафга алаҳсираш, гаплашиш, газета ва журналлар ўқиш яхши одат эмас.

Оғизда ёмон майдаланган овқат ошқозонга тушганда анча пайтгача сақланиб қолади. Бу эса қўшимча куч талаб этади, натижада киши кўп терлайди ва лоҳас бўлади.

Ошқозон-ичак йўллари касалига чалинган кишилар, асосан оқсил, углевод, ёғ, витаминларга ва бошқа моддаларга бой бўлган овқатлардан истеъмол қилишлари керак. Бундай кишиларга, айниқса сут, қатиқ ва сутли маҳсулотлар — сарнёғ, қаймоқ, тухумнинг илитилгани, буғлаб тайёрланган балиқ ҳамда сабзавотлар яхши ёрдам кўрсатади. Чунки сабзавот меваларида витамин, клетчатка ва пектин моддалари кўп бўлади. Булар эса овқатни ҳазм қилишда катализатор ролини ўйнайди. Тайёрланган таомларнинг ранг-баранглиги, турининг хилма-хиллиги ошқозонни яхши ишлашига ёрдам беради. Бунинг натижасида ошқозон кўп шира ишлаб чиқаради.

Аччиқ ҳамда шўр овқатларни кўп истеъмол қилиш: қизил гаримдори, горчица, гвоздика ва шунга ўхшаш ўсимликларнинг маҳсулотларини ҳаддан ташқари кўп қабул қилиш, асаб системасини қўзғатувчи моддаларни кўплаб қўллаш (кофе, аччиқ дамланган чой, спиртли ичимликлар) ошқозон шиллиқ парда деворларини яллиғлантиришга олиб келади, пировардида инсон гастрит касалига йўлиқади. Меъданинг шиллиқ қават деворларига ва марказий нерв системасига алкоголь ва тамаки, айниқса ёмон таъсир кўрсатади.

Й. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш Министрлиги қошидаги санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институтининг лаборатория мудири, медицина фанлари кандидати.

Б. ПУЛАТОВ,
илмий ходим.

ТЕАТР МАВСУМИ БОШЛАНМОҚДА

САМАРҚАНД. Самарқанд рус драма театри ўзининг қирқ биринчи мавсумини В. Шекспирнинг «Ўжарнинг қуюлиши» комедиясининг премьера спектакли билан бошлайди. Янги мавсум репертуарида рус, совет ва чет эл классикларининг асарлари, ўзбек драматургларининг асарлари бор.

Театр Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи»сини, грузин ёзувчиси А. Чхаидзенинг «Иш судга берилади» ва А. Софроновнинг «Дахма сири» пьесаларини кўрсатади. Коллектив мамлакат театрлари саҳнасида А. Луначарскийнинг узоқ вақтлар мобайнида қўйилмаган «Айиқчасига тўй» драмасини ҳам томошабинларга тақдим этади.

(ЎзТАГ).

ШИРИНЛИК ШАЙДОЛАРИ

Жаҳон пазандалигидан лавҳалар

Дунёда шундай халқлар борки, кўпроқ гўшт истеъмол этишади-да, сабзавот ва мева-чева билан иши йўқ. Яна бир хил халқлар, аксинча, нуқул ердан кўкариб чиққан масаллиқларни ейди, гўшт-ёғ, тухум ва балиқнинг ёнига йўламайди. Яна бир хил халқлар нордон нарсаларга ўч, яна баъзилари қакра-қакра қалампир чайнайди. Аммо швед халқи ширинлик шайдоси экан.

Статистик маълумотларга қараганда ҳар бир швед йилига 47—78 килограмм қанд ер экан. Улар барча таомларига туз ўрнига қанд ишлатишади, ҳатто жигар паштетга ҳам, сиркаланган балиққа ҳам шакар сепиб ейишади. Ноннинг хамирига ҳам шакар, қўйинг-чи, колбасанинг қиймасига ҳам шакар сепиб пиширишади. Колбасани улар ширин мева компотлари билан бирга истеъмол этишади.

Шведларнинг «кистбулер» деб аталадиган ловияли шўрваси бор, кўриниши қорамтир, аммо жуда ёғлиқ, шунга ҳам шакар сепишмаса, кўнгил тўлмайди. Тавба! Ахир, қанд касалига мубтало бўлган беморлар не хил парҳез қилар эканлар, дерсиз. Қизиғи шундаки, бу мамлакатда диабет ўзи кам учрайдиган касалликлардан бири экан. Бу ҳам статистика маълумотларида бор.

Полвонлар беллашуви

ТОШКЕНТДА Г И Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида уч кун давом этган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон терма командаларининг кураш бўйича иккинчи анъанавий турнири ниҳоясига етди. Турнирда жами саксондан зиёд полвонлар иштирок этди. Бир йўла Бухоро ва фарғонача қоидалар бўйича курашда ғолиблар аниқланиб борди.

Мусобақаларда Ўзбекистоннинг ҳар икки терма командаси муваффақиятли қатнашди. Бизнинг спортчиларимизга бухороча қоида бўйича курашда муносиб рақиб топилмади. Турнир эгалари барча рақибларини катта устунлик билан мағлубиятга учратишди. Улар Туркманистон ва Тожикистон терма командаларини 9:1 ҳисобида, қозоғистонлик рақибларини эса 8:2 ҳисобида енгишди.

Курашнинг бу турида Қозоғистон полвонлари иккинчи ўринни эгаллашди. Улар тожикистонлик ва туркманистонлик рақибларини бир хил (6:4) ҳисобда мағлубиятга учратишди. Учинчи ўрин тақдири Туркманистон ва Тожикистон спортчиларининг ўзаро беллашувида ҳал бўлди. Бунда туркманистонлик полвонларнинг қўли баланд келди.

Қуйидагилар шахсий мусобақаларда ўз вазн тоифаларида биринчи ўринни эгаллашди: М. Омонбоев (Қозоғистон), С. Хадиев, Э. Худоёров (иккаласи ҳам Ўзбекистон вакили), Р. Сапаргалиев (Қозоғистон), Ш. Шомуродов, О. Ражабов, Н. Йўлдошев (ҳаммаси Ўзбекистон), А. Амиралиев (Тожикистон), М. Ахманов, С. Қурниёзов (иккаласи Ўзбекистондан).

Республикамиз вакили хоразмлик Саъдулла Қурниёзов курашнинг бу турида абсолют ғолиб деб топилди.

Фарғонача қоида бўйича курашда ҳам ўзбек полвонлари ғолиб чиқишди. Улар Туркманистон командаси устидан 10:0, Тожикистон ва Қирғизистон командалари устидан 9:1 ва Қозоғистон командаси устидан 10:0 ҳисобида ғалаба қозонишлар. Команда ҳисобида иккинчи ўринни Туркманистон терма командаси, учинчи ўринни Қирғизистон терма командаси эгаллади.

Шахсий ҳисобда қуйидагилар ўз вазн тоифаларида ғолиб чиқишди: С. Мусулмонқулов, М. Мамиталиев, И. Дадаматов, А. Тошпўлатов, Х. Акбаров, Э. Мусаев, Х. Ваҳобов, Р. Деҳқонов (ҳаммаси Ўзбекистондан), М. Сапаров (Туркманистон) ва А. Бегматов (Ўзбекистон).

Курашнинг бу турида республикамиз вакили андижонлик Раимжон Деҳқонов абсолют ғолиб чиқди.

* * *

СУРАТЛАРДА: юқорида — фарғонача қоида бўйича курашда абсолют ғолиб деб топилган республикамиз вакили Р. Деҳқонов (ўнгда) тожикистонлик Наимов билан курашаяпти; пастда — бухороча қоида бўйича кураш. Гиламда ўзбекистонлик Нормамат Йўлдошев (чапда) ва тожикистонлик Холдоров. Бу олишув ўзбек полвонининг ғалабаси билан тугади.

А. Турғунов фотолари.

Жаҳон ойнаси

Пойтахт метрополитени

ПХЕНЬЯН. (АПН мухбири). Корея Халқ Демократик Республикаси пойтахтининг аҳолиси 9 сентябрда нишонлаб ўтилган 25-йиллик юбилей арафасида энг яхши совға олдилар. Мамлакатдаги биринчи метро йўли тантанали равишда очилди. Бу йўл шаҳар марказидаги темирйўл вокзалини университет райони ва Тесонсандаги дам олиш зонаси билан боғлади. Олти станциянинг ҳар бири ўзининг алоҳида архитектура қиёфаси билан ажралиб туради, ҳайкаллар, мозаик паннолар ва барельефлар билан безатилган. Ер ости саройларининг бадиий жиҳатдан безатилиши Корея халқининг қаҳрамонона тарихи ва ҳозирги куни билан боғланган. Бу нарса станцияларнинг «Ғалаба», «Бирдамлик», «Дўстлик» деб аталишида ҳам ўз аксини топган.

Кореянинг биринчи метро қурувчилари анчагина қийинчиликларни енгдилар: қаттиқ тошлоқ ерлар, кучли ерости дарёлари орқали йўл очдилар. Баъзи жойларда соатига 600 кубометрдан сувни чиқариб ташлашга тўғри келди. Метрони лойиҳалаш ва асбоб-анжом билан таъминлашда совет метро қурувчилари катта ёрдам берди.

Ф. ЛЕСКОВ.

Ҳарбий хунтанинг ёвузликлари қораланмоқда

Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги Чилидаги ҳарбий тўнтаришни ва ҳарбий хунтанинг бебошликларини кескин қораламоқда. Демократик эркинликларнинг оёқ ости қилиниши, тараққийпарвар арбобларга, партияларга ва ташкилотларга қарши қаратилган репрессиялар халқаро жамоатчиликнинг кенг доираларида қаҳр-ғазаб билан қаттиқ қораланмоқда. Чили халқининг ўз ватани озодлиги ва социал тараққиёт учун кураши билан бирдамлик ҳаракати кенгайиб бормоқда.

НЬЮ-ЙОРК. Нью-Йорк марказида Чилидаги ички ва халқаро реакциянинг найрангларига қарши оммавий намойиш бўлиб ўтди. «Чили билан бирдамлик комитети»нинг даъватига биноан Нью-Йорк аҳолисидан мингдан зиёдроқ киши ҳарбий хунтанинг жиноий хатти-ҳаракатларини қоралади. «Чили билан бирдамлик комитети»нинг вакили Жон Паркмэн «бугунги намойиш — бу Чилидаги реакцион тўнтаришга қарши қаратилган кенг норозилик ҳаракатларининг бошланишидир», деди. Яқин кунлар ичида Нью-Йоркда, Вашингтонда ва АҚШнинг бошқа шаҳарларида намойишлар бўлади. «Ҳарбий хунта ташқаридан мадад ва кўмак олмаганида тўнтариш қила олмас эди ва доктор С. Альендедан, исён қурбони бўлган минг-минглаб ишчилар билан деҳқонлардан ўч ололмасди», деб таъкидлади Жон Паркмэн.

ЛОНДОН. Чилидаги ҳарбий тўнтаришга қарши Гайд-Паркда оммавий норозилик митинги бўлиб ўтди. Бу митингда Англиядаги турли партияларнинг, тред-юнионларнинг ва бошқа ташкилотларнинг минг-минглаб намояндалари иштирок этишди. Буюк Британия Коммунистик партиясининг бош секретари Жон Голлан ўз сўзида Чили исёнчиларининг хатти-ҳаракатини кескин қоралаб, Чилида мамлакат тепасига келган фашист хунтасига қарши умумхалқ норозилиги кампаниясини ўтказишга даъват этди.

ГАВАНА. Куба халқи давлат тўнтариши қилган Чили реакциясининг хатти-ҳаракатларини қаттиқ қораламоқда.

«Гранма» газетасида Куба хотин-қизлари федерациясининг баёноти эълон қилинди. Бу баёнотда террор ва репрессия ёрдамида мамлакатда юз бераётган демократик ўзгартишлар жараёнини тўхтатиб қўйишга интилаётган Чили ҳарбийларининг реакцион тўнтариши қаттиқ қораланганлиги изҳор этилади. Чилидаги фитна, деб таъкидланади ҳужжатда, Латин Америкасида революцион ҳаракатга қарши қаратилган империализм сиёсатининг таркибий қисмидир.

«Табиат ва одам»

СОФИЯ. (БТА—АПН) Болгария Халқ Республикаси ўрмон ва табиатни қўриқлаш министрлиги Пловдивда ўтказилган халқаро ярмаркада шу темада виставка кўрсатди. Экспозициялар томошабинларни давлат ўрмон хўжалиги системаси, балиқ запаслари ва ёввойи қушларни кўпайтириш, сув манбалари ва ҳавонинг тозалигини қўриқлаш ишлари билан таништирди.

Табиатни қўриқлаш Болгария давлат сиёсатининг иқтисодий ва социал қисми ҳисобланади. Ҳар йили ўртача 50 минг гектар ерга янги дарахт кўчатлари ўтқазилади. Димитровград, Кремиковцев, Девня, Перника ва бошқа саноат марказлари учун кўкаламзорлаштириш ишларининг махсус лойиҳалари ишлаб чиқиляпти. Аҳоли яшайдиган йирик пунктлар ва корхоналарда тозалаш иншоотлари қуриш учун анчагина маблағ ажратиляпти.

Олти эгизак

НЬЮ-ЙОРК. Денвер шаҳридаги бухгалтернинг 34 яшар хотини Эдна Станек бирданига олти бола туғди. Булардан тўрттаси ўғил ва иккитаси қиз. Врачларнинг сўзига қараганда, муддатидан олти ҳафта илгари туғилганига қарамай ҳамма эгизакларнинг соғлиги жуда яхши.

«Британика» энциклопедиясининг маълумотларига қараганда, шу асрда 12 аёлнинг бирданига олтитадан бола туққанлиги рўйхатга олинган. Лекин шу эгизаклардан биронтаси ҳам ҳозир ҳаёт эмас. Денверда дунёга келган бу эгизаклар биринчи бахтли олти эгизак бўлиши мумкин.

(ТАСС).

Тезюрар кран

БЕРЛИН. (АПН мухбири). Лейпцигдаги С. М. Киров номли заводда 200— темирйўл крани тайёрланди. Бу кран Польша Халқ Республикасининг Катовицк воеводлигидаги магистралларида юк ортиш-тушириш ва қурилиш ишлари учун мўлжалланган. Унинг 125 тонналик жуда оғир юкларни кўтариши темирйўл изидан соатига 100 километр тезликда юришига халақит бермайди. Польшалик дўстларнинг илтимоси билан электрлаштирилган темирйўл участкалари устидан кўприклар қуриш ва туннель ишлари учун мослаб тайёрланган 125 тонналик яна бир нусхадаги кран ҳам синовдан муваффақиятли ўтди.

55 мамлакат байроғи

ЗАГРЕБ. (АПН мухбири). Загребдаги анъанали халқлар саноат ярмаркасида Европа, Осиё ва Америкадаги 55 мамлакат қатнашяпти. Югославия ва чет эллардаги олти минг ташқи-савдо бирлашмаси ҳамда фирма 300 мингга яқин ҳар хил нусхадаги машина, станок, аппарат, асбоб-ускуналарни, халқ истеъмоли молларини намойиш қиляпти. Виставкага айниқса кемасозлик, автомобилсозлик, химия саноати, аниқ механика, оптика, радиоэлектроника ва ишлаб чиқаришнинг бошқа замонавий соҳаларида тайёрланган маҳсулотлар кўп қўйилган. Совет индустриясининг СССР павильонида намойиш қилинаётган янгиликлари томошабинларда катта қизиқиш туғдирмоқда.

А. ШЕСТЮК.

МОЗАМБИК ОЗОДЛИК УЧУН КУРАШДА

Маконде тоғларидаги жимжит даралар ва ўтиб бўлмайдиган тропик ўрмонлар уларнинг биринчи пана жойлари бўлганди. Айни ўша ерда, Мозамбикнинг узоқ шимолида партизан отрядлари Португалия мустамлакачиларига қарши уруш бошлаган эдилар. Бу ватанпарвар жангчилар бир неча ўнлаб киши эди, холос. Лекин биринчи отрядлар партизанларнинг бутун бир бирлашмаларига асос қўйди. Ҳозир бу бирлашмалар Мозамбикни Озод қилиш фронти (ФРЕЛИМО) байроғи остида Португалия армиясига қарши жанг олиб бормоқда.

ФРЕЛИМО кучлари бугунгача Мозамбик территориясининг учдан бир қисмини озод қилдилар. Озод қилинган районлар Кабу-Делгаду Ньяса, Тете, Маника ва Софала, вилоятларининг анчагина қисмини эгаллайди. Унда бир миллион мозамбиклик яшайди.

Агар Африка картасига кўз ташланса Мозамбикнинг шимолда ёш мустақил Африка мамлакатларига туташгани, жанубда Родезия ва Жанубий Африка Республикасига чегарадош эканлиги кўриниб туради. Солесбери ва Преторийнинг ирқчи маъмурлари Мозамбикда партизанлар курашининг кучайиб бораётганидан бежиз ташвишланишаётган эмас. Жанубий Африка ирқчилари бу мамлакатда Португалиянинг мустамлакачилик ҳукмронлиги йиқитилган тақдирда ўз режимларининг ҳаёт-мамоти хавф остида қолишидан қўрқиб, Лиссабон билан тўппа тўғри ҳарбий сиёсий иттифоқ тузди. Бу иттифоқнинг тиғи Африка қитъасининг жанубидаги миллий-озодлик ҳаракатига қарши қаратилгандир.

Иш Португалия жазоловчиларига ҳарбий ёки сиёсий ёрдам бериш билангина чегараланмайди. Жанубий Африка Республикаси, мисол учун, Мозамбикда Кабора—Басса гидрокомплексини қуриш планларини амалга оширишда ва серҳосил ерлари ҳамда ер ости бойликлари билан шуҳрат қозонган ГЭС қурилиши районига Португалиядан бир миллионгача «ошиқча тамоқ»ни кўчириб келтириб жойлаштиришда ҳам алоҳида ёрдамлашяпти. Бу билан Лиссабон маъмурлари бир томондан Португалиядаги ишсизлик даражасини сал қисқартиришни, бу орқали мамлакатдаги социал кескинликни камайтиришни кўзда тутадилар. Иккинчи томондан кўчириб келтирилган миллион кишилик армиядан Мозамбикдаги мустамлакачилик режимининг яна бир таянчини вужудга келтирмоқчи бўладилар.

Жанубий Африка Республикаси ва Родезия режимларининг ирқчилари томонидан Мозамбик ва Анголага юборилган қўшинлари португалияликларнинг жазолаш операцияларида актив қатнашмоқдалар. Португалия жазоловчиларининг даҳшатли жинояти — Вириям қишлоғида 400 мозамбикликни қирғин қилиши ирқчи қўшинларнинг мамлакат ғарбидаги африкаликларнинг бир қатор қишлоқларига қарши қилган йиртқичликлари билан тўлатилди. Жанубий Африка Республикасининг авиацияси Португалиянинг «ёндирилган ер» деб аталган стратегиясини амалга оширишда ҳамда Ангола ва Мозамбикнинг озод қилинган районларидаги экин майдонларини йўқотишда муҳим роль ўйнаяпти.

Лиссабон Преторий етказиб беролмаётган ҳарбий техникани агрессив иттифоқ НАТОдаги ўз иттифоқчиларидан осонгина олиб турибди. Чунончи, Португалия НАТО аслаҳахоналаридан ҳарбий самолётлар, замбараклар, броневиклар олмоқда.

Бироқ, буларнинг ҳаммаси Мозамбик ватанпарварларининг мустақиллик учун олиб бораётган курашини тўхтата олмайди. Мозамбикни озод қилиш фронтининг жангчилари жазоловчиларга тобора қаттиқроқ зарба бермоқдалар. ФРЕЛИМО раисининг ўринбосари Марселино Душ Сантуш айтганидек ватанпарварлар қуролли курашни Мозамбикнинг мустақиллигига эришишнинг энг асосий ва бош вазифаси деб биладилар. «Маконде тоғ тизмаларида ловиллаб ёнган бу кураш alangаси ҳозир бутун Мозамбикка ёйилди.

В. ЛОБАЧЕНКО.
(АПН).

Ўқувчилар спартакиадаси

Ўзбекистон ўқувчиларининг анъанавий XXIII спартакиадаси 21 сентябрда Тошкентда тантанали равишда очилади. Аммо ёш спортчиларнинг мусобақалари илгарироқ бошланди. 18 сентябрда волейбол, баскетбол, футбол, қўл тўпи мусобақаларига старт берилди, эркин кураш бўйича ёш полвонлар ўз муносабатларини аниқлашга киришдилар. Ўзбекистон пойтахти, Қорақалпоғистон АССР ва республикамизнинг ўн области командалари жами спортнинг 15 тури бўйича мусобақалашадилар. Улар спорт гимнастикаси, бадиий гимнастика, велосипед пойгаси, шахмат, енгил атлетика, мерганлик, классик кураш, сузиш, оғир атлетика, қиличбозлик бўйича ҳам ўз муносабатларини аниқлайдилар.

Аввалги спартакиададан бери ўтган икки йил ичида мактаб спортида қандай силжишлар рўй берди? Бунга Тошкентнинг 11 спорт базасида ўтадиган мусобақалар жавоб беради. 28 сентябрда спартакиадага якун ясалади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

КИРОВ РАЙПИШЧЕТОРГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ, ЮНУСОБОД ТУРАР ЖОЙ МАССИВИНИНГ В-4 КВАРТАЛИДА ЯНГИ **19-озиқ-овқат маҳсулотлари магазини очилди.**

МАГАЗИН САВДОСИДА ДОИМО БАҚҚОЛЛИК МОЛЛАРИ, КОНДИТЕР МАҲСУЛОТЛАРИ, СУТ ВА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ, НОН ВА НОН-БУЛКА МАҲСУЛОТЛАРИ, БАЛИҚ ВА БОШҚА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ МАВЖУД.

МАГАЗИНИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29—30 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

УЗБЕКИСТОН ССР, ТУРКМАНИСТОН ССР ВА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ.**

Солистлар: Ортиқ **ОТАЖОНОВ**, Ойхон **ЕҚУБОВА**, Гулчеҳра **ИСМОИЛОВА**, Карима **УЗОҚОВА**, Қадам **ХУЖАЕВ**, Насиба **ЭГАМБЕРДИЕВА**, Абдуқодир **ЮСУПОВ**, Азим **АЗИЗОВ**.

Телеминиатюра ва сўз устаси

Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **САЛОҲИДДИН ТУХТАСИНОВ.**

Программани — Уткир **СИДДИҚОВ** олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида 25 сентябрь кундуз соат 2 дан сотилади.

ОБУНА БЎЛИНГ

Обуна «Союзпечать» бўлимлари ва агентликларида, алоқа бўлимлари ва узелларида, шунингдек жамоатчи обуна тарқатувчилар томонидан корхоналарда ва ўқув юртларида қабул қилинади.

Обуна баҳоси:
12 ойга 6 сўм
6 ойга 3 сўм

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|IX да **Йўқолган узук,** 21, 22|IX да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20|IX да **Навоий Астрободда,** 21|IX да **Ёшликда берган кўнгил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ (кеч соат 7 яримда).

КИНО

20 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Бошсиз чавандоз (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.45), «ДРУЖБА» 17.00, 18.00, 19.00), «КУКЧА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Номаълум аёл — НАВОИЙ номли (17.40, 19.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.00), «ЧАЙКА» (16.00, 20.00), «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Қора бўри — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (18.00, 21.45).

Пойгачилар — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Қизлар қасамёди — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Фантомас (1-2-серияларн) — «МОСКВА» (17.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора бўри — «ФЕСТИВАЛЬ».

21 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Бошсиз чавандоз (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «КУКЧА», ҲАМЗА номли (тоқ соатларда). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Привалов миллионларри (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қора бўри — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (жуфт соатларда).

Пойгачилар — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Филлар — менинг дўстларим (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (13.40, 16.40, 19.40).

Зўраки жосус — «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 21.45).

Номаълум аёл — «МОСКВА» (13.00, 15.00, 20.30).

Танҳо ўзинг (12.00, 16.00, 20.00), **Петербург билан видолашув** (14.00, 18.00, 21.45): — «ЧАЙКА».

ЁЗГИ БИНОДА

Қора бўри — «ФЕСТИВАЛЬ».

РАДИО

20 СЕНТЯБРЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 19.20 Татар куйлари. 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 21.10 Пахта терими илғорлари учун концерт. 21.45 КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми материалларини ўрганамиз. «Совет Иттифоқининг Яқин Шарқ танглигини адолатли бартараф этиш учун кураши!». Суҳбат (ўзбекча). 22.00 Москва, Сўнгги ахборот. 22.18 Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.28 Куйлардан куйларга. 22.40 «Замондошларимиз». М. Эралиев. «Оқ чорлоқ» очерки (ўзбекча). 23.10 Дам олиш кечаси. 00.10 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Москва. Сўнгги ахборот. 18.15 Москва. «Республикалар, ўлкалар ва областларда». 18.30 Москва. Софиядан музикали эшиттириш. 19.00 Ҳажвий ҳикоялар. А. Абдуқаримов. «Конкурсдан ўтолмади» (ўзбекча). 19.30 Тошкент области меҳнаткашлари учун эшиттириш. 20.00 С. Айний ва Н. Туграл шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 20.30 «Ёшлар санъати». Музикали эшиттириш. 21.00 Ж. Абдуллохонов. «Аҳмад Дониш». «Тўфон» романидан инсценировка қилинган парча (русча). 21.40 Д. Кабалевский. Виолончель ва оркестр учун концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 «Наталка-Полтавка» музикали драмасининг монтажи.

ТЕЛЕВИЗОР

20 СЕНТЯБРЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.05 Дўстлик экрани. «Олмота ва Тошкент мусобақалашадилар». **Узбек тилида:** 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Комсомол зарбдор қурилишларида. Сирдарё ГРЭСи. 19.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.15 **Фестиваль иштирокчилари билан учрашув. Москва кўрсатади.** 20.15 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 20.45 «Ёзувчи ва замон». 21.05 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Экран куйлари». **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 22.30 Пахта терими кундалиги. 22.50 Пахтакорлар учун концерт.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Янгиликлар. 18.00 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильмлар. 18.30 «Объектив». Фотосевувчилар, сизлар учун. 18.50 «Голубий огонёк» саҳифаларида. 19.30 «Имадедин Насимий». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. (Озарбайжон телефильм маҳсулоти). 19.45 Ўқувчилар учун. «Нептун» клуби соврини учун. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари» телевизион журнали. **Москва кўрсатади** 20.45 Ўтмиш кинолентэлари. «Коллеж регистратори». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили», (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Дўстларимиз табассуми». Кўрсатувни ёзувчи А. Алексин олиб боради. 23.15 Союзлар уйининг Колонна залидан санъат усталари концерти олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи програма. 10.00 дан Тошкент кўрсатади.

21 СЕНТЯБРЬ

ЖУМА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. Узбек тилида: 18.35 «Ўзбекистон». Телевизион киножурналнинг 17-сони. 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.00 V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалининг тантанали ёпилиши ва концерт. Алишер Навоий номли Давлат Академик опера ва балет катта театридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Ахборот» информацион программаси (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. ЦСКА — «СКА» (Ленинград).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.30 Адабиёт бўйича ўқув кўрсатуви. 12.00 «Халқ комиссарлари ҳақида ҳикоялар». Телевизион ҳужжатли фильм. **Москва кўрсатади.** 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун. «Нептун» клуби соврини учун. 13.15 С. Ласкин. «Доктор Кулябкин изидан». Телевизион спектакль. 14.30 Шахмат мактаби. 15.00 «Минглар шартномаси» — амалда». 15.15 Музикали календарь. 16.00 Бошқирдистон телевизион студиясининг программаси. 16.40 Фан—қишлоқ хўжалигига. 17.10 Ҳужжатли фильм. 17.20 Интизом маданияти ҳақида. 17.50 Тарих бўйича ўқув кўрсатуви. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Янгиликлар. 18.30 Қўшиқ ҳамроҳимиз. 19.00 Ҳужжатли фильм. 19.15 «Изланиш». Кўрсатувни ёзувчи С. Смирнов олиб боради. 20.00 Тошкентдан концерт олиб кўрсатилади. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 22.00 «Инсон ва қонун». 22.30 Пахта терими кундалиги. 22.45 Телевизион новеллалар театри. «Мовий осмон».

Учинни программа. 18.00 дан Тошкент кўрсатади.

РЕСПУБЛИКА
«УЗГЛАВХИМСНАБСБИТ»
БАЗАСИ

ҲАММА ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРГА

1 октябрдан 16 октябргача

ЙИЛЛИК ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ УТКАЗИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МАТЕРИАЛЛАР БЕРИЛМАСЛИГИНИ

БИЛДИРАДИ

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШҚАРМАСИ

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»

ШАҲАР АҲОЛИСИГА НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТР ОЛДИДА

37-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН МАГАЗИН ОЧИЛГАНЛИГИНИ

БИЛДИРАДИ

Магазин савдосида кенг ассортиментда ватанимизда ҳамда чет элларда ишлаб чиқарилган газламалар мавжуд.

МАГАЗИНИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

АДРЕСЛАРНИ ТЎҒРИ ЁЗИНГ!

ХАТЛАР ВА ПОЧТА КАРТОЧКАЛАРИ (откриткалари)да ТЎЛА АДРЕСНИ ЁЗИШ БИЛАН БИР ҚАТОРДА КОНВЕРТ (почта карточкаси)нинг ПАСТКИ ЧАП ТОМОНИДАГИ МАХСУС СЕТКАГА ХАТ ЮБОРИЛАЁТГАН ЖОЙ ПОЧТА КОРХОНАСИГА БЕРИЛГАН ОЛТИ РАҚАМЛИ ИНДЕКСНИ АЛБАТТА ЁЗИНГ.

ИНДЕКС ШАРИКЛИ АВТОРУЧКАДА ЕКИ ЯШИЛ ВА САРИҚ РАНГДАГИДАН ТАШҚАРИ, ҲАР ҚАНДАЙ СИЁҲДА СТИЛГА СОЛИНГАН РАҚАМ БИЛАН ЁЗИЛИШИ КЕРАК.

Конвертнинг орқа томонида стилга солинган рақамлар намунаси берилган.

Хат юборувчининг адресида индекс оддий рақам билан адрес бетида ёзилади.

Бандероль, қимматли хатлар, пул переводи, посилкаларда ҳам почта адреси оддий рақам билан адрес бошида ёзилади.

АЛОҚА ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

„Ташпочтамт“

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00820. Нашр В—2234

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.